

7.8.2020

Lausuntopyyntönnö VN/1631/2020-LVM-117

Oikeusministeriön lisälausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi liikenteen palveluista annetun lain, tieliikennelain 155 §:n sekä ajoneuvolain 25 ja 27 a §:n muuttamisesta (taksisääntelyn korjaus)

Oikeusministeriö viittaa otsikkoasiassa aiemmin antamaansa lausuntoon VN/1631/2020-OM-230. Tässä lisälausunnossa esitystä tarkastellaan kuluttajansuojan näkökulmasta.

Kuluttajansuojalaissa ei tällä hetkellä ole nimenomaisia säännöksiä kuluttajan oikeuksista ja velvollisuuksista taksiliikenteen palvelujen viivästys- ja virhetilanteiden osalta. Näitä palveluja koskeviin erimielisyyksiin on käytännössä sovellettu muun muassa niitä kuluttajansuojalain 8 luvun säännöksiä, joiden on katsottu ilmentävän yleisiä sopimusoikeudellisia periaatteita.

Oikeusministeriössä on käynnissä kuluttajansuojasäädösten uudistamistyö eräiden henkilöön kohdistuvien palvelujen osalta. Lausunnolla olevassa mietinnössä esitetään, että ehdotettujen uusien säännösten (uusi 9 a luku) soveltamisalaan kuuluisivat myös taksiliikenteen palvelut. Mietinnössä ehdotetaan säädettäväksi muun muassa tilaajan oikeudesta hinnanalennukseen palvelun viivästyessä tai palvelun ollessa virheellinen, tilaajan oikeudesta vahingonkorvaukseen sekä toimeksisaajan oikeudesta korvaukseen tilaajan peruuttaessa palvelun. Luvussa olisi säännöksiä myös palvelun hinnasta ja sen maksuajankohdasta. Mietinnössä ehdotetaan myös välittäjän vastuun laajentamista koskemaan 9 a luvun soveltamisalaan kuuluvia palveluja. Lisäksi mietinnössä ehdotetaan uuden asiakkaansuojalain säätämistä sekä muutoksia eräiden lakien asiakasmaksuja koskeviin säännöksiin. Nämä säännökset koskisivat julkisten tahojen, kuten Kelan ja kuntien järjestämiä henkilöön kohdistuvia palveluja. Ehdotetut säännökset vaikuttaisivat myös taksi- ja välityspalveluiden tarjoajien velvollisuuksiin ja oikeuksiin siltä osin kuin niistä ei ole säädetty muualla, kuten liikennepalvelulaissa.

Luonnoksessa liikennepalvelulain muuttamisesta ehdotetaan lisättäväksi 152 §:ään nykyistä yksityiskohtaisempia säännöksiä palvelujen hinnan määräytymisestä eri tilanteissa sekä hinnan tai

Postiosoite Postadress	Käyntiosoite Besöksadress	Puhelin Telefon	Faksi Fax	S-posti, internet E-post, Internet
Oikeusministeriö PL 25 FI-00023 Valtioneuvosto Finland	Eteläesplanadi 10 00130 Helsinki Finland	0295 16001 Internat. +358 295 16001	09 160 67730 Internat. +358 9 160 67730	oikeusministerio@om.fi www.oikeusministerio.fi www.justitieministeriet.fi

sen määräytymisperusteiden ilmoittamisesta matkustajalle. Pykälän 1 momentin säännös palvelun kokonaishinnan tai hinnan määräytymisperusteiden ilmoittamisesta ennen taksimatkan alkamista tai tilauksen vahvistamista koskisi kaikkia henkilöliikennettä ja välityspalveluja tarjoavia siitä riippumatta, miten palvelu on tilattu. Säännöstä on tarkennettu lisäämällä siihen vaatimus, jonka mukaan hintatietojen on oltava helposti nähtävissä taksin ulkopuolella.

Pykälän 2 ja 3 momentissa säädetään hinnan määräytymisestä ja esimerkkimatkan hinnan ilmoittamisesta silloin, kun taksimatkaa ei ole tilattu etukäteen tai siitä ei ole sovittu kiinteää hintaa. Säännöskohtaisten perustelujen mukaan ehdotuksilla pyritään parantamaan asiakkaiden mahdollisuuksia arvioida taksimatkan kokonaishintaa kadulta tai taksiasemilta otettavissa kyydeissä. Perustelujen mukaan etukäteen tilattuna pidettäisiin esimerkiksi puhelimella tai matkapuhelinsovellutuksella tilattua matkaa. Näin ollen kyseiset säännökset koskisivat tyypillisimmillään kadulta tai taksitolpalta otettua kyytiä. Perustelujen mukaan kiinteähintaisiin kyyteihin ja etukäteen tilattuihin kyyteihin ei ole arvioitu sisältyvän vastaavia haasteita hinnan arvioimisen suhteen kuin kadulta tai taksitolpalta otettuihin kyyteihin. Oikeusministeriö toteaa, että hinnan arvioimisen suhteen asiakkaan ongelmat saattavat olla samanlaiset siitä riippumatta, käveleekö hän lähimmälle taksitolpalle ottamaan kyydin vai tilaako hän puhelimella taksin tulemaan välittömästi kotiovelleen. Mikäli tilausta tehtäessä matkan kokonaishintaa ei kerrota asiakkaalle, hän saattaa olla hinnoittelun läpinäkyvyyden ja tiedonsaannin osalta samassa asemassa kuin asiakas, joka ottaa kyydin taksitolpalta. Asiakkaan ei ole kummassakaan tapauksessa mahdollista arvioida kokonaishinnan kokoluokkaa ja verrata kyseisen taksin hintatasoa muihin takseihin. Matkan lopullinen hinta voi tulla asiakkaalle samanlaisena yllätyksenä oli kyyti sitten otettu kadulta tai tilattu puhelimella. Esityksen perusteluista ei riittävästi ilmene, miksi kyytiin, joka puhelimella tilataan noutamaan asiakas välittömästi tietystä paikasta, tulisi soveltaa erilaisia vaatimuksia kuin taksitolpalta tai kadulta otettuun kyytiin.

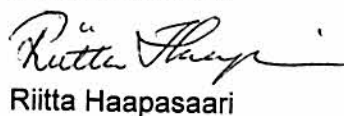
Pykälän 2 momentin mukaan matkan hinnan on perustuttava "kuljettuun matkaan ja matkaan käytettyyn aikaan". Onko tarkoituksena, ettei jatkossa enää olisi mahdollista käyttää hinnoittelumallia, joka perustuisi joko matkaan tai aikaan? Säännöksen sanamuoto poikkeaa tältä ja muiltakin osin ajoneuvolain 25 §:n 2 momentin säännöksestä, jonka mukaan hinnan määrittämisessä on käytettävä taksimittaria, jos "taksimatkan hinta perustuu matkan aikana tapahtuvaan matkan tai ajan mittaamiseen". Jatkovalmistelussa olisi perusteltua yhdenmukaistaa sanamuotoja.

Oikeusministeriö kannattaa sinänsä ehdotettuja muutoksia, jotka parantavat hinnoittelun läpinäkyvyyttä. Pykälän 2 ja 3 momenttien osalta jatkovalmistelussa tulisi kuitenkin vielä pohtia, onko perusteltua säätää taksitolpalta tai kadulta otetuille taksikyydeille erilaiset vaatimukset hinnan määräytymiselle ja hinnan ilmoittamiselle kuin kyydeille, jotka tilataan puhelimella tulemaan välittömästi noutamaan asiakas tietystä osoitteesta.

Osastopäällikön sijainen, hallitusneuvos

Anne Hallavainio

Lainsäädäntöneuvos

Riitta Haapasaari